

**ІНТЕРПРЕТАЦІЙНО-ПРАВОВА ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЙ
СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ УКРАЇНА****THE LAW-INTERPRETING FORM OF EXECUTING THE FUNCTIONS
OF THE MODERN STATE OF UKRAINE**

Мельничук С.М., к.ю.н., доцент,
професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Прикарпатський факультет Національної академії внутрішніх справ

Стаття присвячена інтерпретаційно-правовій формі реалізації функцій сучасної держави Україна. Розглянуто й узагальнено думки, висловлені в літературі щодо інтерпретаційно-правової діяльності, офіційного тлумачення. Проаналізовано чинні джерела права, в яких конкретизуються повноваження суб'єктів щодо цієї діяльності. Виокремлено основні ознаки інтерпретаційно-правової форми реалізації функцій сучасної держави Україна. На підставі виявленої природи сформульовано визначення поняття.

Ключові слова: сучасна держава, функції сучасної держави, правова форма, офіційне тлумачення, правова позиція, інтерпретаційно-правова форма реалізації функцій сучасної держави Україна, Конституційний Суд України.

Статья посвящена интерпретационно-правовой форме реализации функций современного государства Украина. Рассмотрены и обобщены мнения, высказанные в литературе относительно интерпретационно-правовой деятельности, официального толкования. Проанализированы действующие источники права, в которых конкретизируются полномочия субъектов этой деятельности. Выделены основные признаки интерпретационно-правовой формы реализации функций современного государства Украина. На основании выявленной природы сформулировано определение понятия.

Ключевые слова: современное государство, функции современного государства, правовая форма, официальное толкование, правовая позиция, интерпретационно-правовая форма реализации функций современного государства Украина, Конституционный Суд Украины.

The article is devoted to law-interpreting form of executing the functions of the modern state of Ukraine. Considered and generalized positions expressed in the literature on interpretation and legal activity, official interpretation. The author analyzes the existing sources of law in which the powers of the subjects concerning this activity are specified. The main features of the interpretive-legal form of realization of the functions of the modern state of Ukraine are singled out. It is a legal activity of the authorized subject aimed at explaining the meaning of the legislation stating the objectives and functions of the modern state of Ukraine, the mechanisms of their execution; the rules for interpreting the meaning of the legislation are made in the process of their execution; the law-interpreting rules function only in conjunction with a piece of legislation under interpretation.

On the basis of these features, the definition of the law-interpreting form of executing the functions of the modern state of Ukraine as the activity of legally authorized subjects aimed at formulating rules for interpreting the meaning of the legislation consolidating the functions of the modern state of Ukraine and their representation in law-interpreting acts. The provision on legal determinations of the Constitutional Court of Ukraine is specified.

Key words: modern state, functions of modern state, legal form, official interpretation, legal position, law-interpreting form of executing functions of modern state of Ukraine, Constitutional Court of Ukraine.

У сучасний період розвитку держави Україна важливу роль відіграє інтерпретаційно-правова форма реалізації функцій держави. Потреба в такій правовій формі зумовлюється необхідністю правильного розуміння норм права, в яких зафіксовані завдання і функції сучасної держави Україна. Від її ефективності так чи інакше залежить результативність державотворчих процесів загалом. Нині в літературі висловлюються різні думки щодо інтерпретаційної діяльності, офіційного й інших видів тлумачення. Різноманітні погляди й на суб'єктів її здійснення. Водночас інтерпретаційно-правова діяльність як форма реалізації функцій сучасної держави Україна не привернула достатньої уваги дослідників.

Мета статті полягає в з'ясуванні природи інтерпретаційно-правової форми реалізації функцій сучасної держави Україна, формулюванні на цій основі визначення поняття.

Свого часу, досліджуючи динамічне тлумачення, тлумачення в судовій практиці, І. Суходубова, С. Палешник, О. Легка зазначали, що сутність тлумачення «полягає в тому, що суб'єкт інтерпретаційної діяльності адаптує правовий акт до тих змін, які відбуваються в суспільних відносинах, адже тлумачення норми права не може постійно і назавжди зберігати лише той зміст, який був їй наданий у момент її прийняття» [1, с. 266; 2; 3].

М. Марченко тлумачення норм права розуміє як діяльність органів держави, посадових осіб, громадських організацій, окремих громадян, спрямовану на встановлення змісту норм права, на розкриття вираженої в них волі соціальних сил, що перебувають при владі [4, с. 162].

О. Ярмиш, В. Серьогін вважають, що правороз'яснювальна, або інтерпретаційна діяльність являє собою «складну, багатогранну, таку, що пронизує всі основні форми створення і реалізації права, роботу щодо з'ясування і пояснення сенсу і цілей норм права» [5].

Серед дослідників склалися різні думки щодо розуміння тлумачення загалом, що зумовлено законодавчою невизначеністю поняття. Детальний аналіз джерел права та наукових підходів до розуміння понять «тлумачення», «офіційне тлумачення» свідчить про те, що деякі автори, проєктувальники законів вдаються до надто вільного розсуду, створюють дискусійні зони в правовій науці, коли розуміють тлумачення лише як з'ясування чи роз'яснення, чи як єдність того й іншого.

Так, в профільному Законі держави «Про Конституційний Суд України» від 1996 р., який втратив чинність, визначалося, що офіційне тлумачення Конституції України зумовлене практичною необхідністю в з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації положень Конституції України. Тобто законодавець поняття «офіційне тлумачення» вживає в трьох аспектах, водночас не пояснює відмінності між ними. Подібна ситуація склалася в проєкті закону України «Про нормативно-правові акти», де в ст. 72 зазначено, що для однакового застосування нормативно-правового акта чи його окремих норм здійснюється: офіційне тлумачення; офіційне роз'яснення. Офіційне тлумачення нормативно-правового акта чи його окремих норм здійснюється Конституційним Судом України у випадках і формі, визначених Конституцією України. Офіційне роз'яснення нормативно-правового акта чи

його окремих норм, крім норм Конституції України та законів України, здійснюється суб'єктом нормотворення щодо власних нормативно-правових актів, а в разі правонаступництва нормотворчих повноважень відповідним суб'єктом нормотворення шляхом ухвалення відповідного рішення [6; 7]. Законопроект відхилений свого часу, а Головне науково експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило багато зауважень до його тексту. Зокрема до таких повноважень у сфері інтерпретаційно-правової форми.

Хоча свого часу діяльність в інтерпретаційно-правовій формі здійснювали Верховна Рада України та Президент України стосовно своїх нормативних актів. Такі можливості надавалися п. 1 ст. 17 Конституційного договору від 8 червня 1995 р., де серед повноважень Верховної Ради України зазначено офіційне тлумачення. Однак надалі Конституція України закріпила за Конституційним Судом України (ст. 150) повноваження з надання офіційного тлумачення, які були продубльовані та конкретизовані в профільному Законі України «Про Конституційний Суд України». Верховна Рада України, згідно з Конституцією України, як суб'єкт, уповноважений на виконання функцій держави, має інші повноваження у сфері здійснення функцій сучасної держави України.

Вищий арбітражний суд звертався до Президента України з листом від 10 лютого 1999 р. № 01–8/69, в якому йшлося про те, що у зв'язку з появою питань щодо застосування у вирішенні спорів Указу Президента України від 18 червня 1998 р. № 651/98 «Про списання та реструктуризацію податкової заборгованості платників податків сільськогосподарських підприємств і цукрових заводів (комбінатів) за станом на 1 січня 1998 р.» Вищий арбітражний суд України звернувся до Президента України із проханням надати офіційне тлумачення цього Указу з деяких питань. Арбітражні суди повідомлено, що, згідно із ч. 1 ст. 79 Арбітражного процесуального кодексу України, відповідне звернення може бути підставою для зупинення провадження в справах, результат розгляду яких залежить від наданого Президентом України тлумачення Указу № 651 (лист Вищого арбітражного суду України від 14 грудня 1998 р. № 05–2/413). Президент України видав Указ від 27 січня 1999 р. № 71/99 «Про тлумачення окремих положень Указу Президента України від 18 червня 1998 р. № 651», яким роз'яснив окремі норми Указу № 651 [8].

У Конституції України та чинному Законі України «Про Конституційний Суд України» вживається поняття «офіційне тлумачення», але не розкрито його зміст. Не трактується воно й у Регламенті Конституційного Суду України, що призводить до довільного його розуміння. З огляду на зазначене, у цій сфері є чимало запитань.

У словниках лексичне значення терміна «інтерпретація» визначається, зокрема, як: тлумачення, витлумачення чого-небудь, пояснення, роз'яснення, розкриття змісту чого-небудь [9, с. 39]; тлумачення, осягнення цілісного сенсу художнього твору, його ідеї, концепції [10]; поняття «роз'яснювати» – як робити що-небудь ясним, зрозумілим; пояснювати; вносити ясність у що-небудь, сприяти з'ясуванню чогось [9, с. 872]; «з'ясовувати» – досліджувати, робити ясним, зрозумілим що-небудь; визначати, встановлювати що-небудь на підставі певних відомостей, ознак; пояснювати що-небудь [9, с. 743]; «тлумачити» – це визначати зміст, роз'яснити, з'ясовувати суть чого-небудь; давати якусь пояснення; це текст, який містить пояснення, трактування чого-небудь [11, с. 155–156].

Висловлюється думка, що «інтерпретація» та «тлумачення» є синонімами [12, с. 89].

У соціальній психології вважається, що правильна, об'єктивна інтерпретація дозволяє зіставляти та порівнювати наукові концепції з описуваними ними фрагментами реального світу, породжувати практичні рекомендації, обирати оптимальні способи дій, оскільки інтерпретація

ґрунтується на висхідних даних. Змістовний рівень даних – це сукупність емпіричних об'єктів, які розглядають разом із відносинами, які цікавлять дослідника. Емпірична система з відносинами – це модель реальності, в якій кожний об'єкт є носієм явищ і відносин, які нас цікавлять. Від інших відносин ми абстрагуємося, не враховуємо їх, вважаючи несуттєвими [13].

В юриспруденції термін «інтерпретація» вживається в буквальному розумінні як тлумачення (наприклад, інтерпретація закону адвокатом або суддею – це «переведення» «спеціальних» виразів, в яких сформульована та або інша стаття кодексу, на загальнозвичайну мову, а також рекомендації щодо її використання) [14].

Офіційна правоінтерпретаційна діяльність є елементом механізму державно-юридичного регулювання і наступним після законотворчості етапом здійснення правової політики, об'єктом якого є текст права [15, с. 143].

Отже, «інтерпретаційно-правова форма спрямована на з'ясування та роз'яснення заформалізованого в чинних джерелах права змісту функцій сучасної держави України. Її функціональна спрямованість охоплює осмислення, за допомогою різних способів, змісту функцій сучасної держави, зафіксованих у чинних джерелах права, та його письмове викладення у формально визначеному, офіційному документі з метою забезпечення ефективності реалізації функцій, спрямованих на розв'язання завдань держави» [16]. Варто зауважити, що інтерпретаційно-правова форма не підміняє законотворчу форму шляхом створення правових норм у процесі тлумачення з метою заповнення прогалин в законодавстві. Щодо цього Конституційний Суд України в Рішенні в справі про тлумачення Закону України від 25 березня 1998 р. «Про вибори народних депутатів України» прямо зазначив, що заповнення прогалин у законах не належить до повноважень Конституційного Суду України. Вирішення цих питань є прерогативою органу законодавчої влади Верховної Ради України [17].

Здебільшого автори акцентують увагу на тому, що це діяльність уповноважених органів. Такий підхід цілком логічний, з огляду на те, що тільки діяльність уповноважених органів може мати юридичні наслідки, а правовий характер діяльності вказує на її правову регламентацію. Сучасна юридична наука в цьому питанні застосовує саме такий підхід, в якому повноваження суб'єкта інтерпретації безпосередньо впливають на обов'язковість ухвалених під час тлумачення рішень [18, с. 83; 19].

Л. Луць та Г. Шмельова вважають, що суб'єктом тлумачення є компетентний суб'єкт, який здійснює тлумачення і водночас повинен діяти в межах своєї компетенції [20, с. 294; 21, с. 21].

Інтерпретаційно-правова форма має впливати з повноважень суб'єктів, які мають право й обов'язок на її здійснення, та є правовою формою реалізації функцій сучасної держави України.

Сучасні державотворчі процеси, які відбуваються в інституційній, правовій та інших сферах функціонування держави Україна, зумовили переформатування повноважень суб'єктів (органів держави, її підприємств, установ), що загалом актуалізує питання, пов'язані з інтерпретаційно-правовою формою реалізації функцій держави. Неоднозначність у зміні повноважень таких суб'єктів зумовлює аналіз чинних джерел права, що дасть змогу виявити обсяг та межі державної діяльності в інтерпретаційно-правовій формі.

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» визначає основні завдання міністерства як органа, що забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох сферах. Одним із завдань міністерства є інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики [22].

Згідно з ч. 3 ст. 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» [23], комітети з питань, відне-

сених до предметів їхнього відання, мають право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України. Такі роз'яснення не мають статусу офіційного тлумачення. Отже, законодавець визначив статус такого тлумачення.

Подібне міститься також у Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Так, у п. 10-2 ч. 2 ст. 46 зазначено, що Пленум Верховного Суду за результатами аналізу судової статистики й узагальнення судової практики надає роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування законодавства під час вирішення судових справ [24].

У п. 31 Висновку Венеціанської комісії щодо Закону «Про судоустрій і статус суддів» 2010 р. зазначалося, що на Верховний Суд мали покладатися повноваження й щодо загального тлумачення законодавства та забезпечення однотипного застосування Закону всіма судами не лише після того, коли суперечності в правозастосуванні вже виявилися, а й до їх появи [25].

Єдність судової практики, а отже, принцип правової визначеності, мають забезпечуватися як у сфері матеріального права, так і у сфері застосування процесуальних норм. Тому позитивним досвідом буде запровадження в Україні інституту преюдиційного запиту, передбаченого в окремих європейських державах. Так, у Франції суд, що розглядає справу по суті, може звернутися із клопотанням про тлумачення закону до найвищого судового органу в разі, якщо відповідне правове питання є новим, достатньо складним та виникає в багатьох справах [26, с. 30]. Варто зауважити, що сучасний стан законодавства, яке містить у непоодиноких випадках нечіткі та суперечливі норми, зумовлює надходження до судів значної кількості таких позовів. Тому інститут преюдиційного запиту сприяв би вирішенню питання щодо однотипного застосування відповідних норм ще на рівні судів першої інстанції, тим самим міг би попередити їх неоднозначне застосування.

М. Плотнікова під час дослідження правових актів Національного банку України (далі – НБУ) як засобу державного регулювання діяльності банків в державі доходить висновку, що інтерпретаційна діяльність НБУ – це діяльність, спрямована на видання правових актів, в яких роз'яснюються зміст і порядок застосування встановлених у нормативно-правових актах НБУ правових норм. Інтерпретаційні акти – це юридичні документи, видані НБУ для забезпечення здійснення державного регулювання діяльності банків в Україні, які містять положення, спрямовані на роз'яснення порядку надання банківських послуг. Автор пропонує надати Національному банку України повноваження здійснювати делеговане офіційне тлумачення щодо порядку надання банківських послуг, у зв'язку із чим

необхідно встановити правило, згідно з яким банківська установа, яка діяла відповідно до роз'яснення, не може бути притягнута до відповідальності, зокрема на підставі того, що в майбутньому таке роз'яснення буде змінено або скасовано [27, с. 19].

Так, на думку В. Малента, консультації щодо сплати податків чи інших зборів, які надають підприємцям працівники Державної податкової адміністрації України, – це надання роз'яснень правового характеру спеціалістами – особами, які можуть бути причетними до здійснення правових дій, або бути спеціалістами у сферах, що є суміжними із правовою [28, с. 10].

Так, повноваженнями з офіційного тлумачення, згідно з положеннями ст. 147 Конституції України та п. 2 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про Конституційний Суд України», наділений лише Конституційний Суд України, оскільки тільки цей суб'єкт (орган держави) уповноважений на виконання функцій держави, має право здійснювати офіційне тлумачення Конституції України [29]. Цим підтверджено значущість Конституційного Суду України, «його виняткову прерогативу в цій сфері, і ніякий інший орган державної влади не має право брати на себе цю функцію» [30, с. 138–139]. Отже, повноваження Конституційного Суду України щодо інтерпретаційно-правової форми чітко визначені Конституцією та Законом «Про Конституційний Суд України».

Аналіз висловлених в літературі думок сприяв формуванню уявлення про правову природу інтерпретаційно-правової форми реалізації функцій сучасної держави України, основні її ознаки, які в сукупності показують її правову природу. До зазначених основних ознак можна віднести такі: 1) вона здійснюється суб'єктом, уповноваженим на цю діяльність; 2) є правовою його діяльністю щодо роз'яснення змісту норм права, в яких зафіксовані завдання чи функції держави, механізми їх здійснення; 3) у процесі її здійснення формуються правила-роз'яснення змісту норм права, принципів права; 4) правила-роз'яснення діють лише разом із нормою права, що тлумачиться; 5) вони мають формально обов'язковий характер для всіх суб'єктів права; 6) повинні створюватися в межах чітко регламентованого процесуально-процедурного порядку; 7) об'єктивуються в інтерпретаційно-правових актах.

На підставі виявлених ознак сформульовано визначення поняття інтерпретаційно-правової форми реалізації функцій сучасної держави Україна як діяльності уповноважених суб'єктів, що спрямована на формування правил-роз'яснень щодо змісту норм права, в яких закріплені функції сучасної держави Україна, та їх об'єктивацію в інтерпретаційно-правових актах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Суходубова І. Динамічне тлумачення як засіб адаптації текстуальної форми законодавства до змін суспільних відносин. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2014. № 2. С. 264–272.
2. Палешник С. Тлумачення в судовій практиці: поняття, особливості, види: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2016. 185 с.
3. Легка О. Динамічне юридичне тлумачення: практика Європейського суду з прав людини. Підприємництво, господарство і право: науково-практичний господарсько-правовий журнал. 2016. № 10. С. 119–123.
4. Марченко М. Проблеми теорії держави і права. М., 2013. 766 с.
5. Ярмиш О., Серьогін В. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: підруч. / за заг. ред. Ю. Тодики. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 672 с.
6. Про нормативно-правові акти: проект закону України (внесений народним депутатом України О. Лавриновичем) № 1343 від 21 січня 2008 р. URL: <http://rada.gov.ua> (дата звернення: 25.11.2018).
7. Про нормативно-правові акти: проект закону України (внесений народним депутатом України Р. Зваричем) № 2577 від 21 лютого 2007 р. URL: <http://rada.gov.ua> (дата звернення: 25.11.2018).
8. Про тлумачення окремих положень Указу Президента України від 27 січня 1999 р. № 71/99: лист Вищого арбітражного суду від 10 лютого 1999 р. № 01–8/69. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v8_69800-99 (дата звернення: 25.11.2018).
9. Словник української мови: в 11 т. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. Білодіда. К.: Наукова думка, 1970–1980.
10. Єсін А. Принципи та прийоми аналізу літературного твору: навч. посібник. 3 вид. М.: Флінта; Наука, 2000. 248 с.
11. Рішення Конституційного Суду України від 19 жовтня 2009 р. № 26-пн/2009. URL: <http://www.ccu.gov.ua/doccatalog/document?id=75929> (дата звернення: 25.11.2018).
12. Сліденко І. Тлумачення конституції: питання теорії і практики в контексті світового досвіду: наук. видання. Одеса: Фенікс, 2003. 233 с.
13. Павовян С. Математические методы в социальной психологии. М.: Наука, 1983. 147 с.
14. Тодика Ю. Конституційне право України. К.: Ін Юре, 2002. 544 с.

15. Сучасний словник іншомовних слів: близько 20 тис. слів; словосполучень / уклад.: О. Скопненко, Т. Цимбалюк. К.: Довіра, 2006. 789 с.
16. Мельничук С. Правові форми реалізації функцій сучасної держави України: загальнотеоретична характеристика: моногр. Івано-Франківськ, 2018. 346 с.
17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Центральної виборчої комісії від 25 березня 1998 р. № 3-рп/98. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-98> (дата звернення: 25.11.2018).
18. Гаджиев Г. Правовые позиции Конституционного Суда Российской Федерации как источник конституционного права. Конституционное право: восточноевропейское обозрение. 1999. № 3 (28). С. 81–85.
19. Гаджиев Г. Проблемы толкования Конституции и законов Конституционным Судом. М.: Юристъ, 2001. 252 с.
20. Луць Л. Загальна теорія держави та права: навчально-методичний посібник. К.: Атіка, 2013. 415 с.
21. Шмельова Г. Короткий російсько-український та українсько-російський термінологічний словник: теорія держави і права. С.: Таврія, 2012. 67 с.
22. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166–VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 38. С. 1696.
23. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 р. № 116/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 19. Ст. 134.
24. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. С. 7. Ст. 545.
25. Спільний висновок № 588/2010 щодо Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів» від 7 жовтня 2010 р. № 588/2010 / Рада Європи. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_a31 (дата звернення: 25.11.2018).
26. Молинье Ф. Проблемы проверки судебных актов Кассационным судом Франции. Проблемы пересмотра судебных актов в гражданском и арбитражном процессах: сб. науч. статей. М., 2008. С. 30.
27. Плотнікова М. Правові акти Національного банку України як засіб державного регулювання діяльності банків в Україні: автор. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2013. 21 с.
28. Малента В. Неофіційне тлумачення норм права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01; Національна академія внутрішніх справ. К., 2010. 20 с.
29. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. № 422/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 49. С. 272.
30. Тесленко М. Судебный конституционный контроль в Украине: моногр. К.: Ин-т государства и права им. В.М. Корецкого НАН Украины, 2001. 344 с.

УДК 351.74

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ» У ПРАВОВІЙ НАУЦІ ТА ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

THE PROBLEM OF DEFINITION “LAW ENFORCEMENT BODIES” IN LEGAL SCIENCE AND THE LEGISLATION OF UKRAINE

**Нагорна В.В., к.ю.н., доцент кафедри теорії та історії
держави і права та приватно-правових дисциплін
Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Богдана Хмельницького**

Стаття присвячена висвітленню одного з актуальних та проблемних питань теорії держави і права щодо теоретико-методологічного аналізу визначення поняття й ознак правоохоронних органів.

У сучасній правовій науці значна увага приділена діяльності правоохоронних органів, процесу реформування правоохоронної системи. Але на теоретичному рівні відсутні узгодженість розуміння понять «правоохоронні органи», «правоохоронна діяльність», критерії, за якими можна віднести той чи інший орган до правоохоронного, їх система, види, а також законодавче визначення правоохоронного органу.

У статті приділяється увага визначенню поняття «правоохоронні органи» у законодавчих актах, де наявна це поняття часто вживається в статтях нормативно-правових актів, тоді як законодавче визначення терміна відсутнє, не визначено, які саме органи належать до правоохоронних. Здійснюється аналіз доктринальних понять.

Приділяється увага проблемі віднесення органів до правоохоронних, розкриваються складники сектора безпеки й оборони України, надається визначення їх системи та правового статусу.

Ключові слова: правоохоронний орган, правоохоронна функція, правоохоронна діяльність.

Статья посвящена изучению одного из актуальных и проблемных вопросов теории государства и права, касающегося теоретико-методологического анализа определение понятия и признаков правоохранительных органов.

В современной правовой науке уделено значительное внимание деятельности правоохранительных органов, процессу реформирования правоохранительной системы. Но на теоретическом и законодательном уровнях отсутствуют согласованность понимания понятий «правоохранительные органы», «правоохранительная деятельность», критерии, по которым можно отнести тот или иной орган к правоохранительным, их система, виды.

В статье уделяется внимание определению понятия «правоохранительные органы» в законодательных актах, где часто упоминается этот термин, тогда как законодательное определение понятия отсутствует, не определено, какие именно органы относятся к правоохранительным. Осуществляется анализ доктринальных понятий.

Уделяется внимание проблеме отнесения органов к правоохранительным, раскрываются составляющие сектора безопасности и обороны Украины, определяются их система и правовой статус.

Ключевые слова: правоохранительный орган, правоохранительная функция, правоохранительная деятельность.